

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27015761	IES Ánxel Fole	Lugo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Lingua castelá e literatura	4º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	6
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	14
4.2. Materiais e recursos didácticos	14
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	15
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	15
6. Medidas de atención á diversidade	16
7.1. Concreción dos elementos transversais	17
7.2. Actividades complementarias	18
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	19
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	20
9. Outros apartados	21

1. Introducción

O currículo da Educación Secundaria Obrigatoria pretende garantir unha formación adecuada e integral, que se centre no desenvolvemento das competencias e que sexa equilibrada, porque incorpora na súa xusta medida compoñentes formativos asociados á comunicación, á formación artística, ás humanidades, ás ciencias, á tecnoloxía e á actividade física. Unha das finalidades da Educación Secundaria Obrigatoria consiste en lograr que as alumnas e os alumnos adquiren os elementos básicos da cultura, especialmente nos seus aspectos humanístico e artístico, científico-tecnolóxico e motor.

O eixe do currículo da materia de Lingua Castelá e Literatura constitúeno as competencias relacionadas coa interacción oral, escrita e audiovisual adecuadas nos distintos ámbitos e contextos e en función de diferentes propósitos comunicativos, así como co fomento do hábito lector, da interpretación de textos literarios e non literarios (académicos, sociais e propios da vida cotiá) e da apropiación dun patrimonio cultural. A reflexión explícita sobre o funcionamento da lingua proporciona a ferramenta necesaria para desenvolver a conciencia lingüística e mellorar os procesos de expresión, comprensión e recepción crítica de textos de diferentes ámbitos.

Os obxectivos da materia de Lingua Castelá e Literatura na Educación Secundaria Obrigatoria supoñen unha progresión con respecto aos acadados na Educación Primaria, dos que haberá que partir nesta nova etapa, para pasar dun acompañamento guiado a outro progresivamente autónomo. Esta evolución supón, alén diso, unha maior diversidade e complexidade das prácticas discursivas. Agora a atención céntrase no uso da lingua nos ámbitos educativo e social, sublíñase o papel das convencións literarias e do contexto histórico na comprensión dos textos literarios e outórgaselle un papel máis relevante á reflexión sobre o funcionamento da lingua e os seus usos.

Na Educación Secundaria Obrigatoria, a materia de Lingua Castelá e Literatura ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa do alumnado nas súas vertentes pragmática, lingüística, sociolingüística e literaria. Debe achegar as ferramentas e os coñecementos que articulan os procesos de comprensión e expresión oral e escrita para desenvolverse con éxito en calquera situación comunicativa. O enfoque comunicativo centrado no uso funcional da linguaxe reside na aprendizaxe das destrezas discursivas en diversos ámbitos: o das relacións persoais, o académico, o social e o dos medios de comunicación, cuxo dominio require procedementos e coñecementos explícitos tanto dos elementos formais como das normas sociolingüísticas que presiden os intercambios.

A reflexión literaria a través da lectura, a comprensión e interpretación de textos significativos da literatura española e da literatura xuvenil favorece o coñecemento das posibilidades expresivas da lingua, desenvolve a capacidade crítica e creativa dos/as estudantes, dálles acceso ao coñecemento doutras épocas e culturas, e enfróntaos a situacións que enriquecen a súa experiencia do mundo e favorecen o coñecemento de si mesmos.

O primeiro dos obxectivos da materia oriéntase ao recoñecemento da diversidade lingüística e dialectal da nosa contorna, de España e do mundo, co propósito de favorecer actitudes de aprecio á devandita diversidade, de combater prexuízos e estereotipos lingüísticos e de estimular a reflexión interlingüística. Un segundo grupo de obxectivos refírese á produción, comprensión e interacción oral e escrita, incorporando as formas de comunicación mediadas pola tecnoloxía e atendendo aos diferentes ámbitos de comunicación: persoal, educativo, social e profesional. Así, os obxectivos segundo e terceiro relaciónanse coa comunicación oral; o cuarto, coa comprensión lectora, e o quinto, coa expresión escrita. A aprendizaxe da lectura estivo durante séculos vinculada de maneira case exclusiva coa lectura literaria, aínda que hai décadas que os enfoques comunicativos sublíñan a necesidade de ensinar a ler todo tipo de textos, con diferentes propósitos de lectura. Por outra banda, saber ler hoxe implica tamén navegar e buscar na Rede, seleccionar a información fiable, elaborala e integrala en esquemas propios coa finalidade de transformala en coñecemento. En resposta a iso, o obxectivo sexto pon o foco na alfabetización mediática e informacional, mentres que o sétimo e o oitavo se reservan para a lectura literaria, tanto autónoma coma guiada, na aula. O obxectivo noveno atende á reflexión sobre a lingua e os seus usos, en canto que o décimo, relativo á ética da comunicación, é transversal a todos eles.

Os criterios de avaliación e os contidos organízanse en cinco bloques. O primeiro, «As linguas e os seus falantes», correspóndese de maneira directa co obxectivo de apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do recoñecemento das linguas do alumnado e da realidade plurilingüe e pluricultural de España para favorecer a reflexión interlingüística e valorar a diversidade como fonte de riqueza cultural. O segundo e o terceiro, relativos á comunicación, integran os contidos implicados na comunicación oral e escrita e na alfabetización informacional,

audiovisual e mediática, vertebrados arredor da realización de tarefas de produción, revisión e edición de textos propios, xunto coa recepción, interpretación e análise crítica de textos alleos. O cuarto bloque, «Educación literaria», recolle as experiencias e os contidos necesarios para consolidar o hábito lector, conformar unha identidade lectora progresivamente autónoma, desenvolver habilidades de interpretación de textos literarios impresos e dixitais e coñecer algunhas obras relevantes da literatura española e universal, estimulando á vez a escritura creativa con intención literaria e aproximándose a prácticas culturais emerxentes. O quinto bloque, «Reflexión sobre a lingua», propón a construción guiada de conclusións sobre o sistema lingüístico, usando para iso a metalinguaxe específica e integrando os niveis morfosintáctico, semántico e pragmático no estudo das formas lingüísticas.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Describir e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do recoñecemento das linguas do alumnado e da realidade plurilingüe e pluricultural de España, analizando a orixe e o desenvolvemento sociohistórico das súas linguas e as características das principais variedades dialectais do español, para favorecer a reflexión interlingüística, combater os estereotipos e prexuízos lingüísticos e valorar esta diversidade como fonte de riqueza cultural.	1-5	2-3				1-2		1-3
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construír coñecemento, formarse unha opinión e ampliar as posibilidades de gozo e de lecer.	2	2	1	2-3	4	3		
OBX3 - Producir textos orais e multimodais con coherencia e fluidez e co rexistro adecuado atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos e participar en interaccións orais cunha actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais coma para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2	1	
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura, recoñecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando a súa calidade e fiabilidade para dar resposta a necesidades e intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	4	3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos atendendo ás convencións propias do xénero discursivo elixido, para construír coñecemento e para dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	5	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes de maneira progresivamente autónoma, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación e integrala e transformala en coñecemento para comunicala desde un punto de vista crítico e persoal e, ao mesmo tempo, respectuoso coa propiedade intelectual.	3			1-2-3-4	4	2	3	
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras diversas como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que evolucione en canto á diversidade, complexidade e calidade das obras e compartir experiencias de lectura para construír a propia identidade lectora e gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	1			1-2-3
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras ou fragmentos literarios do patrimonio nacional e universal, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais que permiten establecer vínculos entre textos diversos e con outras manifestacións artísticas, para conformar un mapa cultural, ampliar as posibilidades de gozo da literatura e crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-3-4
OBX9 - Mobilizar o coñecemento sobre a estrutura da lingua e os seus usos e reflexionar de maneira progresivamente autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía adecuada, para desenvolver a conciencia lingüística, aumentar o repertorio comunicativo e mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita coma de recepción crítica.	1-2	2	1-2		5			
OBX10 - Pór as propias prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, da resolución dialogada dos conflitos e da igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e desterrando os abusos de poder a través da palabra para favorecer un uso non só eficaz, senón tamén ético e democrático, da linguaxe.	1-5	3		3	3	1-2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Descrición interna da lingua	Dedícase esta unidade á análise das unidades da lingua, con especial atención á forma (categoría gramatical) e o significado das palabras. Como as palabras adoitan aparecer combinadas en unidades progresivamente maiores (frases, cláusulas, estruturas coordinadas, etc.), tamén se atende á súa organización no discurso, ás funcións sintácticas que desempeñan e ás relacións entre os esquemas semántico e sintáctico da cláusula simple.	30	32	X	X	X
2	Literatura	O obxectivo desta unidade é coñecer a historia da literatura española dende o século XVIII ata a actualidade, así como ler, interpretar, analizar e producir textos literarios de distintos xéneros, temáticas e estilos. Para iso, é necesario o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor/a, ao tempo que se establecen parentescos literarios, conxugando os horizontes estatais cos universais e as obras literarias con outras manifestacións artísticas.	50	51	X	X	X
3	Lingua e sociedade	Con esta unidade, preténdese combater os prexuízos e os estereotipos lingüísticos. A partir da análise da orixe e do desenvolvemento tanto histórico como sociolingüístico das linguas de España e os dialectos do español, estúdanse os fenómenos propios do contacto entre variedades e promóvese a defensa dos dereitos lingüísticos e a resolución dialogada dos conflitos.	10	11		X	
4	Comunicación	Nesta unidade afóndase nos compoñentes do feito comunicativo, as propiedades textuais e as distintas tipoloxías textuais, analizando e producindo textos, tanto orais como escritos, dos ámbitos persoal, educativo, social e profesional, pois unha comprensión cabal e unha expresión axeitada contribuirán á mellora dos resultados académicos en todas as materias e prepararán o alumnado para a vida adulta e a incorporación ao mundo laboral.	10	11			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Descrición interna da lingua	32

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Coñecer e usar eficazmente as normas ortográficas e gramaticais, así como incorporar un vocabulario preciso e rico nas propias producións, amosando interese pola forma dos textos e vontade de estilo.	PE	100
CA5.2 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica e identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Localizar e corrixir erros ortográficos, gramaticais e léxicos, empregando na xustificación os coñecementos lingüísticos adquiridos e a metalinguaxe apropiada. Apoiarse na reflexión metalingüística para mellorar a comprensión lectora.		
CA5.3 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	Explicar as conexións entre o propósito do emisor e as súas escollas lingüísticas, así como as consecuencias para o receptor.		
CA5.4 - Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e da procura de contraexemplos, utilizando a metalinguaxe específica e consultando de maneira progresivamente autónoma dicionarios, manuais e gramáticas.	Recoñecer as unidades da lingua, especialmente as categorías gramaticais. Opoñer unidade e función, identificar as funcións sintácticas da cláusula (incluídos os valores de "se") e analizar e clasificar cláusulas simples e estruturas coordinadas non verbais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas da oración simple) e consolidación dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría. - Relación entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria. - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
2	Literatura	51

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Comprender e analizar as ideas fundamentais dos textos literarios, interpretando correctamente a intencionalidade do emisor e a situación descrita nas obras.	PE	90
CA4.2 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos literarios de certa complexidade avaliando a súa calidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	Recoñecer os temas de textos literarios dende o s. XVIII ata á actualidade, así como localizar e explicar os principais recursos expresivos e as características da linguaxe literaria.		
CA4.3 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Revisar, corrixir e mellorar os textos propios dende o punto de vista ortográfico, gramatical e léxico.		
CA4.4 - Ler de maneira autónoma textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades e deixar constancia do progreso do propio itinerario lector e cultural explicando os criterios de selección das lecturas, as formas de acceso á cultura literaria e a experiencia da lectura.	Ler autonomamente obras literarias e expresar de forma argumentada a experiencia lectora.		
CA4.6 - Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra e das relacións externas do texto co seu contexto sociohistórico, atendendo á configuración e á evolución dos xéneros e subxéneros literarios.	Interpretar correctamente textos literarios dende o s. XVIII ata á actualidade, vinculándoos ao contexto da obra, á corrente literaria á que pertencen e ás características dos xéneros e subxéneros estudados.		
CA4.7 - Establecer de maneira progresivamente autónoma vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais e outras manifestacións artísticas e culturais en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do alumnado na lectura.	Establecer conexións entre distintos textos literarios, agrupalos en parentescos literarios e relacionalos con outras expresións artísticas.		
CA4.5 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica, lectora e cultural.	Compartir a análise e as conclusións de lectura, demostrando a comprensión do sentido da obra.	TI	10
CA4.8 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e coa axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, partindo da lectura de obras ou fragmentos significativos en que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Producir textos de intención literaria respectando as convencións dos xéneros e empregando con eficacia os principais recursos expresivos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de forma progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos lidos e sobre a práctica da lectura.
- Criterios e estratexias para a selección de obras variadas, a partir da utilización autónoma da biblioteca escolar e pública dispoñible.
- Participación activa en actos culturais vinculados co circuío literario e lector.
- Toma de conciencia e verbalización dos propios gustos e identidade lectora: a construción da biografía lectora.
- Expresión da experiencia lectora utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropriación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
- Mobilización da experiencia persoal, lectora e cultural para establecer vínculos de maneira argumentada entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. A lectura compartida e a lectura dialóxica.
- Estratexias para a recomendación das lecturas en soportes variados ou ben oralmente entre iguais, enmarcando de maneira básica as obras nos xéneros e subxéneros literarios. Utilización das redes sociais e dos formatos audiovisuais (booktrailers) para o fomento da lectura.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes e fragmentos da literatura do patrimonio literario nacional e universal inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Estratexias de construción compartida da interpretación das obras a través de conversas literarias, debates ou emisión razoada das opinións persoais, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
- Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Efectos dos seus recursos expresivos na recepción.
- Estratexias de utilización de información sociohistórica, cultural e artística básica para construír a interpretación das obras literarias; en concreto, o achegamento ao contexto, á corrente literaria e ao autor ou autora, así como o establecemento de parentescos literarios.
- Relación e comparación dos textos lidos con outros textos orais, escritos ou multimodais, con outras manifestacións artísticas e culturais e coas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. Elementos de continuidade e de ruptura.
- Estratexias para interpretar obras e fragmentos literarios a partir da integración dos diferentes aspectos analizados e atendendo aos valores culturais, éticos e estéticos presentes nos textos. Lectura con perspectiva de xénero. Visibilización do universo literario feminino.
- Procesos de indagación ao redor das obras lidas que promovan o interese por construír a interpretación destas e establecer conexións entre textos.
- Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos, atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralización implicados.
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).

UD	Título da UD	Duración
3	Lingua e sociedade	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer e valorar as linguas oficiais de España e as variedades dialectais do español, con atención especial ao galego e ao castelán, a partir da explicación da súa orixe e do seu desenvolvemento histórico e sociolingüístico, contrastando aspectos lingüísticos e discursivos das distintas linguas, así como trazos dos dialectos do español, diferenciándoos dos trazos sociolectais e de rexistro en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Identificar as linguas de España e explicar a súa orixe e evolución. Distinguir os dialectos do español e as súas características. Recoñecer a variación intralingüística e as variedades sincrónicas, sintópicas, sinstráticas e sinfásicas.	PE	90
CA1.2 - Identificar e cuestionar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal a partir da análise da diversidade lingüística na contorna escolar e social próxima e da exploración e reflexión sociolingüística sobre os fenómenos de contacto entre as linguas e da indagación dos dereitos lingüísticos individuais e colectivos.	Valorar a diversidade lingüística e ser respectuoso/a coas diferentes linguas e dialectos. Identificar e explicar fenómenos de linguas en contacto.		
CA1.3 - Identificar e evitar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Evitar prexuízos e estereotipos lingüísticos e identificar os elementos verbais que resulten discriminatorios.	TI	10
CA1.4 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	Participar e interactuar con actitudes de respecto e tolerancia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Comparación de trazos das principais variedades dialectais do castelán, con especial atención á do propio territorio. - Desenvolvemento da reflexión interlingüística. - Diferenzas entre os trazos propios das variedades dialectais (fónicos, gramaticais e léxicos) e os relativos aos sociolectos e aos rexistros. - Exploración e cuestionamento de prexuízos e estereotipos lingüísticos. Os fenómenos de contacto entre linguas: bilingüismo, préstamos, interferencias. Diglosia lingüística e diglosia dialectal. - Indagación arredor dos dereitos lingüísticos e da súa expresión nas leis e declaracións institucionais.

UD	Título da UD	Duración
4	Comunicación	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais de certa complexidade de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Determinar o sentido e a estrutura de textos orais, seleccionando e retendo a información relevante.	PE	65
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais de certa complexidade, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar nos textos orais o grao de formalidade, a intención do emisor e os elementos verbais e non verbais.		
CA2.3 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais de certa complexidade, realizando as inferencias necesarias e con diferentes propósitos de lectura.	Recoñecer o sentido, a intención comunicativa e a relación entre as partes de textos escritos.		
CA2.4 - Valorar criticamente o contido e a forma de textos de certa complexidade, avaliando a súa calidade e fiabilidade, así como a eficacia dos procedementos lingüísticos empregados.	Avaliar o contido dos textos e recoñecer neles os principais mecanismos de cohesión.		
CA2.7 - Identificar e solucionar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Aplicar os coñecementos lingüísticos para solucionar problemas de comprensión lectora.		
CA2.8 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e a metalinguaxe específica.	Identificar as variacións lingüísticas en relación coa situación de comunicación e coa intención do emisor.		
CA2.9 - Identificar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe partindo da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Detectar os usos discriminatorios da linguaxe e os boatos.		
CA3.3 - Planificar a redacción de textos escritos e multimodais de certa extensión, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle; redactar borradores e revisalos coa axuda do diálogo entre iguais e de instrumentos de consulta e presentar un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Elaborar textos escritos coherentes e cohesionados, tendo en conta o grao de formalidade, o propósito comunicativo e a canle de comunicación.		
CA3.4 - Incorporar procedementos para enriquecer os textos atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical.	Procurar a riqueza lingüística dos textos propios, utilizando un vocabulario preciso e respectando as normas ortográficas e gramaticais.		
CA3.7 - Revisar os textos propios de maneira progresivamente autónoma e facer propostas de mellora, argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística coa metalinguaxe específica.	Mellorar os textos propios dende o punto de vista estilístico, poñendo en práctica os saberes lingüísticos e utilizando dicionarios e manuais de consulta.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Localizar, seleccionar e contrastar de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura.	Buscar e seleccionar información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia.	TI	35
CA2.6 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostible e saudable das tecnoloxías dixitais relacionándoos coa busca e coa comunicación da información.	Ser consciente dos riscos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede.		
CA3.1 - Realizar argumentacións orais de certa extensión e complexidade con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social, educativo e profesional, axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez, coherencia, cohesión e co rexistro adecuado en diferentes soportes, utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar pequenas argumentacións orais con fluidez, coherencia e cohesión, prestando atención á dicción, a quinésica e a proxémica.		
CA3.2 - Participar de maneira activa e adecuada en interaccións orais informais, no traballo e en situacións orais formais de carácter dialogado, mostrando actitudes de escoita activa e estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Participar en interaccións orais respectando as normas básicas de cortesía lingüística.		
CA3.5 - Organizar e integrar a información en esquemas propios e reelabora e comunica de maneira creativa, adoptando un punto de vista crítico con respecto aos principios de propiedade intelectual.	Sintetizar e reorganizar a información de diferentes fontes, e comunica de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual.		
CA3.6 - Elaborar traballos de investigación de maneira progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social partindo da información seleccionada.	Elaborar pequenos traballos de investigación, valorando a fiabilidade e calidade da información, a corrección lingüística e a coherencia e cohesión textuais.		
CA3.8 - Utilizar estratexias para a resolución dialogada dos conflitos e a procura de consensos, abarcando o ámbito persoal, educativo e social.	Chegar a acordos de maneira pacífica, mediante o uso dunha argumentación eficaz e respectando a diversidade de opinións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos desde o punto de vista da comprensión e da análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. <ul style="list-style-type: none"> - Comprensión e análise crítica de secuencias textuais básicas, con especial atención ás argumentativas. - Análise das propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Interpretación de xéneros discursivos propios do ámbito social. Riscos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. Análise da imaxe e dos elementos paratextuais dos textos icónico-verbais e multimodais. - Procesos de comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal, dos abusos a

Contidos

- través da palabra e dos usos manipuladores da linguaxe. Valoración da forma e do contido do texto
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica. Os abusos de poder e a manipulación a través da linguaxe. As falsas noticias. Valoración da forma e do contido do texto
- Alfabetización informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios.
- Recoñecemento dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Identificación dos recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación. Procedementos explicativos básicos: a aposición e as oracións de relativo.
- Análise dos mecanismos de cohesión. Conectores textuais de causa, consecuencia, condición e hipótese.
- Recoñecemento dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
- Xéneros discursivos desde o punto de vista da produción de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Elaboración de secuencias textuais, con especial atención ás argumentativas.
- Respecto polas propiedades textuais nas creacións propias: coherencia, cohesión e adecuación.
- Xéneros discursivos do ámbito social. Produción de textos propios das redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital.
- Xéneros discursivos propios do ámbito profesional: o currículo, a carta de motivación e a entrevista de traballo.
- Procesos de produción de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter informal e formal. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, creación e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. A deliberación oral argumentada.
- Produción escrita: planificación, redacción, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, definición
- Alfabetización mediática e informacional: Reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunicación e difusión de maneira creativa e respectuosa coa propiedade intelectual. Utilización de plataformas vi
- Uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Uso de recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación. Procedementos explicativos básicos: a aposición e as oracións de relativo.
- Mecanismos de cohesión. Emprego de conectores textuais de causa, consecuencia, condición e hipótese.
- Uso coherente das formas verbais nos textos. Correlación temporal na coordinación e subordinación de oracións e no discurso relatado.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Utilización dos signos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A intervención educativa en Lingua Castelá e Literatura debe desenvolver de xeito gradual e progresivo as aprendizaxes que faciliten ao alumnado a consecución dos obxectivos da materia e da etapa, así como unha axeitada adquisición das competencias clave. Para acadar unha aprendizaxe significativa e eficaz, primaranse as metodoloxías activas, asentadas no pensamento crítico e reflexivo e no desenvolvemento de actividades que precisen dun proceso de descubrimento e análise progresivamente autónomos, así como do razoamento e resolución lóxica de problemas.

Estes principios metodolóxicos han de aplicarse arredor de contidos concretos, polo que convén definir o seu campo de actuación en conexión coas actividades máis relevantes da materia de Lingua Castelá e Literatura, relacionadas cos seus bloques de contido: As linguas e os seus falantes, Comunicación, Educación literaria e Reflexión sobre a lingua. Polo tanto, formularase o traballo na aula a partir das seguintes concrecións metodolóxicas:

- 1) Deseño de actividades a partir de textos extraídos do ámbito persoal, social e académico do alumnado.
- 2) Emprego de estratexias para a comprensión e a recomendación lectora: lectura compartida en voz alta de fragmentos escollidos, lectura de textos adscritos aos distintos xéneros discursivos, lectura dixital, lectura comprensiva e expresiva de textos pertencentes aos diferentes xéneros literarios, etc.
- 3) Creación de textos escritos con diversas finalidades (narrar, describir, informar, expoñer, argumentar...), pertencentes aos ámbitos persoal, social e académico, seguindo as distintas fases da construción textual e incidindo na corrección formal (puntuación, ortografía, estruturas gramaticais, ampliación de vocabulario e presentación).
- 4) Elaboración de resumos, esquemas, sínteses ou mapas conceptuais para fomentar no alumnado a conciencia da propia comprensión textual.
- 5) Exercicio de comentarios e actividades de comprensión de textos literarios e non literarios a través de tarefas secuenciadas e guiadas referidas á forma e ao contido dos fragmentos propostos.
- 6) Creación de textos con intención literaria.
- 7) Emprego de dicionarios impresos e dixitais, propiciando o seu uso como unha forma de ampliar o caudal léxico do alumnado e resolver as súas dúbidas lingüísticas e morfosintácticas.
- 8) Manexo dos recursos propios das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para a procura de datos, a realización de actividades, etc.
- 9) Utilización dos fondos, servizos e recursos da Biblioteca escolar como espazo creativo de aprendizaxe e construción de novos coñecementos.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Manuais dixitais do repositorio de contidos Abalar e de Edixgal.
Apuntamentos e outros recursos elaborados ou facilitados polo profesorado.
Libros de lectura trimestrais (algúns exemplares das obras estarán dispoñibles na biblioteca do centro).
Escolmas de textos de distintas tipoloxías, así como antoloxías de poemas e fragmentos literarios representativos dos movementos e autores/as estudados/as.
Medios e materiais audiovisuais, actividades interactivas, recursos e aplicacións informáticas, etc.

Aula virtual do centro.

A selección dos materiais e recursos docentes que integran a programación didáctica da materia de Lingua Castelá e Literatura debe adaptarse ao modelo de intervención educativa proposto. Neste sentido, ha de dar resposta á adecuación ao contexto do centro, á correspondencia cos obxectivos trazados, á coherencia cos contidos e temas transversais estudados e aos criterios de avaliación definidos para cada curso.

Así pois, a proposta metodolóxica supón a utilización de:

- a) Materiais teóricos, dixitais ou en papel, necesarios para o desenvolvemento de cada unidade didáctica.
- b) Libros de lectura, para favorecer o hábito lector do alumnado e que este poida ir desenvolvendo os seus gustos e, ao tempo, achegándose progresivamente á literatura clásica.
- c) Selección de textos de diversos xéneros discursivos e literarios para a súa análise e comentario.
- d) Vídeos, actividades interactivas, aplicacións multimedia, páxinas web e outros recursos das TIC, que permiten o reforzo, consolidación e afondamento das aprendizaxes.
- e) Aula virtual do centro, plataforma básica para intercambiar contidos nunha contorna online.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Nas primeiras semanas do curso escolar, recollerase información a través da observación directa das intervencións e do traballo do alumnado na aula. A devandita observación poderá ir acompañada dunha proba específica de carácter xeral sobre os diferentes bloques de contidos da materia. Os datos obtidos serán orientativos e non contarán para as cualificacións.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	30	50	10	10	100
Proba escrita	100	90	90	65	90
Táboa de indicadores	0	10	10	35	10

Criterios de cualificación:

A cualificación correspondente a cada un dos trimestres obterase mediante a media ponderada dos seguintes elementos:

- a) Probas obxectivas de contidos e lecturas (90 %). Realizaranse, como mínimo, dúas por trimestre; as probas dedicadas aos libros de lectura poderán formar parte dalgúns dos outros exames ou realizarse de maneira independente na modalidade que estime o profesorado.
- b) Unha ou varias actividades de clase, producións escritas, pequenos traballos de investigación, exposicións orais, etc., cuxo número e tipoloxía se concretarán para cada avaliación (10 %).

A cualificación correspondente á avaliación final obterase mediante a media aritmética das notas conseguidas nas

tres avaliacións parciais. O alumnado superará a materia se a súa media é igual ou superior a 5.

Téñanse en conta as seguintes consideracións xerais:

a) Todos os exames serán puntuados sobre 10 e especificarán o valor de cada unha das actividades á beira do seu enunciado.

b) En todas as probas e traballos poderase descontar ata 0,2 puntos por cada erro ortográfico no uso das letras (confusión b/v, ll/y, g/j, etc.) e ata 0,1 por cada erro no uso do til e os signos de puntuación; tamén se poderá rebaixar por outros erros contra a adecuación, a coherencia e a cohesión. A penalización máxima será de 2 puntos.

c) O alumnado que, durante a realización dun exame, manifeste condutas indebidas, porte material non autorizado ou copie por calquera método será penalizado con puntuación 0 na devandita proba. O mesmo ocorrerá se un alumno/a non asiste a algún exame. Neste sentido, a realización dun exame fóra da data inicialmente marcada para o grupo considerárase excepcional e quedará sempre sometida ao criterio do profesorado, que poderá requirir xustificación documental de que a ausencia á proba se debeu a unha causa de forza maior (enfermidade grave, falecemento de familiar próximo, etc.).

Criterios de recuperación:

Non se realizarán probas específicas de recuperación dos exames ou outras actividades das avaliacións parciais. A maneira de recuperar un exame ou avaliación suspensos consistirá en obter cualificacións máis elevadas nos seguintes, ata lograr que a media dos tres trimestres sexa positiva.

O alumnado que non supere a materia deste xeito terá a posibilidade de presentarse a un exame final de recuperación, que fixará o profesorado para a data que este estime oportuna, sempre antes da data establecida no centro para a sesión da terceira avaliación parcial e da avaliación final, que coincidirán no tempo. Desta proba de recuperación, que será escrita, poderán formar parte todos os contidos desenvolvidos durante o curso, respectando a proporción dun 50 % de lingua e un 50 % de literatura. A cualificación correspondente á avaliación final do alumnado que opte por presentarse ao exame de recuperación será a obtida no devandito exame, independentemente de cal fose a súa media das tres avaliacións parciais.

6. Medidas de atención á diversidade

Na atención educativa do alumnado con necesidade específica de apoio educativo (NEAE) do IES Ánxel Fole teremos en conta o disposto na Orde do 8 de setembro de 2021 e nos distintos protocolos educativos elaborados pola Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades.

De conformidade co artigo 7 do Decreto 229/2011, do 7 de decembro, enténdese por medidas de atención á diversidade aquelas actuacións, estratexias e/ou programas destinados a proporcionar unha resposta axustada ás necesidades educativas do alumnado. Estas medidas clasifícanse en ordinarias e extraordinarias e estarán recollidas no Plan Xeral de Atención á Diversidade e nas concrecións anuais do devandito plan.

A abordaxe educativa das NEAE presentes en cada curso escolar iniciárase a partir das propostas realizadas en xunta de avaliación inicial. Co asesoramento e coordinación do Departamento de Orientación, procederase a determinar as medidas de atención á diversidade máis axeitadas e que tentarán responder a un axuste entre necesidades, capacidades do alumnado e contidos da materia.

Entre as medidas aplicables están as contempladas no capítulo IV, seccións 1.ª e 2.ª, da Orde do 8 de setembro de 2021, das que destacamos as seguintes:

a) Adecuación da estrutura organizativa do centro, e da organización e a xestión da aula ás características do alumnado.

b) Adecuación das programacións didácticas ao alumnado e ás circunstancias do seu contorno.

c) Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión.

- d) Adaptación dos tempos, dos instrumentos e dos procedementos de avaliación.
- e) Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria.
- f) Plan específico personalizado para o alumnado da ESO que permaneza un ano máis no mesmo curso.
- g) Plan de reforzo para o alumnado da ESO que pase de curso con materias sen superar.
- h) Agrupamentos flexibles.
- i) Programas de diversificación curricular.
- l) Adaptacións curriculares.
- m) Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e/ou en Audición e Linguaxe.
- n) Flexibilización da duración do período de escolarización na etapa da ESO.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Igualdade entre mulleres e homes	X	X	X	X
ET.2 - Non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social	X	X	X	X
ET.3 - Educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual		X		X
ET.4 - Formación estética		X		X
ET.5 - Concienciación e formación sobre o cambio climático		X		X
ET.6 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable		X	X	X
ET.7 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais		X	X	X
ET.8 - Prevención e resolución pacífica de conflitos		X	X	X
ET.9 - Educación emocional, cívica e en valores		X	X	X
ET.10 - Fomento do espírito crítico, científico e emprendedor	X	X	X	X

Observacións:

No artigo 18 do Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia, sinalase que, sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das materias da etapa, a comprensión de lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o emprendemento social e empresarial, o fomento do espírito crítico e científico, a educación emocional e en valores, a igualdade de xénero e a creatividade traballaranse en todas as materias.

En todo caso, fomentaranse de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes; a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual; a formación estética; a concienciación e formación sobre o cambio climático; a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable; o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.

Do mesmo xeito, promoverase a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento de calquera tipo de violencia, a pluralidade e o respecto polo Estado de dereito.

Evitaranse os comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero. Así mesmo, empregarase unha linguaxe libre de prexuízos e estereotipos sexistas e que sexa non sexista, nos termos establecidos legalmente.

Fomentaranse as medidas para que o alumnado participe en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Clubs de lectura	É unha actividade idónea para fomentar o gusto pola lectura, a expresión oral e o debate, así como para introducir temas transversais.	X	X	X
Encontros con autores/as	Esta actividade posibilita que o alumnado coñeza de primeira man as motivacións e os recursos que os escritores/as utilizan para elaborar unha obra literaria	X	X	X
Celebración de efemérides	A celebración de datas como o Día do Libro, o Día das Letras Galegas, etc. permite desenvolver tarefas cooperativas de xeito interdisciplinar.	X	X	X
Exposicións	As exposicións poden ser de traballos realizados polo alumnado, pero tamén sobre temas culturais ou literarios abordados por asociacións, organismos públicos, etc.	X	X	X
Obradoiros de escrita	Estes obradoiros posibilitan o achegamento á linguaxe dende un enfoque máis vivencial, reforzando a capacidade de comprensión do alumnado, a adquisición dun espírito crítico, o desenvolvemento da creatividade, etc.	X	X	X
Visionado de películas e asistencia a representacións teatrais e concertos	O cine, o teatro e a música son excelentes vehículos para completar e enriquecer as aprendizaxes do alumnado, ademais de servir para mellorar as destrezas comunicativas, as habilidades sociais, a expresión de emocións e a autoestima.	X	X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Charlas sobre temas transversais	Os dereitos humanos, a igualdade de xénero, o coidado da saúde, o respecto e a protección da natureza, o consumo responsable, etc. son temas sobre os que reflexionar e debater a partir das achegas de especialistas que poidan impartir charlas ou participar en coloquios no centro.	X	X	X
Recitais e maratóns de lectura	Os recitais e as lecturas públicas contribúen á mellora da expresión oral e da oratoria, ao tempo que facilitan a conformación dos gustos lectores e o criterio estético do alumnado.	X	X	X
Visitas culturais, roteiros literarios, etc.	Porque non se valora o que non se coñece, é importante que o alumnado realice saídas de diverso tipo que o poñan en contacto coa riqueza patrimonial, cultural, literaria, etc. da súa contorna.	X	X	X

Observacións:

A listaxe de actividades aquí incluída é orientativa e fica aberta a modificacións e incorporacións de novas actividades, en función da oferta cultural da cidade ou de localidades próximas ao centro educativo.

Posto que as que se citan son actividades de índole xeral, a súa realización concreta poderá ter lugar nun único trimestre ou en varios deles, segundo o aconselle o desenvolvemento do curso.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Ao comezo de cada unidade, infórmase ao alumnado sobre os obxectivos, as actividades e os criterios de avaliación.
Realízanse as actividades complementarias programadas.
Aplícanse os procedementos e instrumentos de avaliación establecidos na programación didáctica.
Desenvólvense os procedementos de recuperación previstos para o alumnado coa materia suspensa ou pendente de cursos anteriores.

Metodoloxía empregada
Ao inicio de cada unidade, realízase unha introdución e propóñense tarefas de activación dos coñecementos previos do alumnado.
Ao comezo de cada unidade, proporciónase ao alumnado un guión ou mapa conceptual do tema.
Os contidos e as actividades de cada unidade parten dos coñecementos do alumnado, vincúlanse coas súas necesidades e favorecen a construción de novas aprendizaxes.
As actividades propostas son variadas e facilitan a adquisición das competencias clave.
A planificación e distribución do tempo asignado ás tarefas é axeitada.
Aplicanse estratexias de aprendizaxe como a lectura comprensiva, a procura de información significativa, a planificación do traballo, o desenvolvemento de técnicas de síntese, etc.
Séguese a metodoloxía didáctica establecida na programación.
Explícanse e corríxense na aula as actividades das distintas unidades didácticas.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Empréganse recursos e materiais didácticos variados (impresos, dixitais, audiovisuais...).
Medidas de atención á diversidade
Desenvólvense as medidas de atención á diversidade requiridas polo alumnado.
Lévanse a cabo medidas de reforzo educativo para o alumnado con dificultades de aprendizaxe, propondo actividades que faciliten a adquisición dos obxectivos non acadados.
Deséñanse actividades de ampliación e afondamento para o alumnado que acade de maneira significativa os obxectivos propostos.

Descrición:

A avaliación da práctica docente favorece os procedementos de análise, reflexión e debate arredor da realidade educativa do centro sobre os seguintes aspectos:

- a) A xestión adecuada do tempo para a planificación do proceso de ensino-aprendizaxe na aula.
- b) A concreción do currículo, a súa adaptación ao contexto e a organización efectiva dos contidos, actividades e obxectivos propostos.
- c) A avaliación dos resultados obtidos polo alumnado e a adopción das medidas de mellora adaptadas ás súas necesidades de aprendizaxe.
- d) A inclusión e atención á diversidade como resposta educativa á totalidade do alumnado para promover a consecución do éxito escolar.
- e) A construción dun clima de empatía, confianza e convivencia harmónica na aula.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A programación didáctica da materia de Lingua Castelá e Literatura estará á disposición da comunidade educativa do centro e, ademais, a comezo de curso, informarase ao alumnado dos seus puntos esenciais.

A programación didáctica será obxecto de seguimento e avaliación a través da aplicación PROENS e poderá sufrir as modificacións precisas para adaptarse ás necesidades educativas do alumnado, en beneficio da correcta evolución do

proceso de ensino-aprendizaxe e da consecución dos obxectivos establecidos. As devanditas modificacións figurarán tamén na memoria final da materia.

A avaliación da programación realizarase a través dos seguintes indicadores de logro:

- A programación didáctica elabórase de maneira coordinada coa colaboración de todos os integrantes do departamento.
- A programación didáctica específica e completa as decisións adoptadas na concreción curricular fixada no Proxecto Educativo de Centro.
- Os criterios de avaliación establecidos valoran con efectividade a consecución dos obxectivos propostos.
- Os procedementos e instrumentos de avaliación axústanse aos criterios de avaliación indicados.
- As actividades desenvolvidas adáptanse á metodoloxía didáctica programada.
- A programación didáctica contempla e manexa con eficacia os recursos e materiais necesarios para favorecer a adquisición dos contidos e obxectivos.
- A programación didáctica organiza axeitadamente os espazos e tempos destinados á realización das actividades previstas.
- A programación didáctica inclúe actividades de reforzo, ampliación e recuperación adecuadas ao perfil, características e necesidades do alumnado.
- A programación didáctica é revisada ao longo do curso e inclúense nela as modificacións realizadas.
- A programación didáctica adáptase ao contexto escolar do centro educativo.

9. Outros apartados